

Meddelande om tillsyn och begäran om uppgifter

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomför en särskild tillsynsinsats riktad mot samtliga kommuner i landet. Tillsynen genomförs med stöd av 13 kap. 1 och 2 §§ socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Syftet med tillsynen är att granska rättssäkerheten i kommunernas myndighetsutövning för barn och unga. Tillsynen är avgränsad till socialnämndens handläggning och kontroll vid placeringar av barn och unga i privat drivna verksamheter, hantering av orosanmälningar, uppföljning av placeringar och handläggning samt kommunens och nämndens egenkontroll inom området.

Begäran om uppgifter

IVO begär med stöd av 13 kap. 5 § SoL att socialnämnden eller motsvarande i kommunen lämnar uppgifter om kommunens kontroller inför placeringar av barn och unga, hantering av orosanmälningar, uppföljning av placeringar av barn och unga, egenkontroll samt åtgärder för att motverka jäv och korruption.

Ni lämnar uppgifterna digitalt genom att besvara IVO:s tillsynsfrågor i detta formulär. Som stöd finns en bilaga för förhandsgranskning, *Begäran om uppgifter i PDF-format*. Bilagan innehåller samtliga tillsynsfrågor, men vissa av dem styrs av uppgifter ni lämnat på tidigare tillsynsfrågor, vilket kan innebära att alla tillsynsfrågor som syns i förhandsgranskningen kanske inte kommer upp i formuläret. Vi rekommenderar ändå att ni tar fram samtliga uppgifter som IVO begär innan ni börjar fylla i formuläret. Det är möjligt att spara formuläret under tiden ni fyller i uppgifterna.

När ni lämnat samtliga uppgifter kan ni vid behov skriva ut formuläret, exempelvis för er egen diarieföring. I formuläret används förkortningen HVB för hem för vård och boende. Med barn och unga avser IVO barn och unga mellan 0-21 år.

Observera att IVO önskar att ni lämnar uppgifterna digitalt via formuläret. Vid problem med detta, var vänlig kontakta IVO enligt nedan.

Begärda uppgifter ska ha kommit in till IVO den 29 november 2024. IVO kan förelägga er, med eller utan vite, att lämna vad som begärs.

Ytterligare information

IVO kommer att använda begärda uppgifter i den fortsatta tillsynen av rättssäkerheten i kommunernas myndighetsutövning för barn och unga. IVO kan även komma att begära kompletterande uppgifter i ärendet samt dokumentation som styrker kommunens lämnade uppgifter. Vid behov av komplettering kommer IVO att kontakta berörda kommuner.

Kontakt

Vid skriftlig kontakt med IVO i detta ärende ange IVO:s dnr 27658/2024.

Vid frågor om tillsynen eller frågor om hur de uppgifter IVO begär kan lämnas på annat sätt, var vänlig kontakta någon av inspektörerna nedan:

Inspektör Yvonne Berneke, yvonne.berneke@ivo.se Telefon: 010-788 57 13

Inspektör Malin Lindqvist, malin.lindqvist@ivo.se Telefon: 010-788 54 34

Vid tekniska frågor om formuläret kontakta: kommuntillsyn@ivo.se

Peder Carlsson, Avdelningschef

Bakgrundsfrågor

1. Uppgifterna till IVO i detta formulär lämnas på delegation från socialnämnden/motsvarande:

☒ Ja

2. Har ni uppgift om hur många barn och unga (antal individer) som var placerade i familjehem eller jourhem den 16 oktober 2024?

☒ Ja

☐ Nej

☐ Vet ej

3. Ange hur många barn och unga (antal individer) som var placerade av kommunen i familjehem eller jourhem den 16 oktober 2024.

-	9	+
---	---	---

4. Har ni uppgift om hur många barn och unga (antal individer) som var placerade i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB den 16 oktober 2024?

☒ Ja

☐ Nej

☐ Vet ej

5. Ange hur många barn och unga (antal individer) som var placerade i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB den 16 oktober 2024.

-	3	+
---	---	---

6. Har ni uppgift om hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende och HVB som ni genomförde mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

7. Ange hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB som ni genomförde mellan den 17 oktober 2023 och den 16 oktober 2024?

-	3	+
---	---	---

8. Har ni uppgift om hur många placeringar (antal placeringar) i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan den 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 som hade anskaffats genom direktupphandling enligt kap 19 a kap. lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

9. Ange hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 hade platsen anskaffats genom direktupphandling enligt kap 19 a kap. lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)?

-	2	+
---	---	---

10. Har ni uppgift om hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 där platsen hade anskaffats genom övrigt upphandlingsförfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

11. Ange hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 där platsen hade anskaffats genom övrigt upphandlingsförfarande enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)?

-	0	+
---	---	---

12. Har ni uppgift om hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 där platsen hade anskaffats genom avtal enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV)?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

13. Ange hur många placeringar (antal placeringar) av barn och unga i privat drivet LSS-boende, stödboende eller HVB mellan 17 oktober 2023 och 16 oktober 2024 där platsen hade anskaffats genom avtal enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV)?

-	0	+
---	---	---

Kontroller inför placeringar av barn

Det framgår av Socialtjänstlagen (2001: 453) att socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård. Socialnämnden ska planera för och genomföra de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem och stödboenden som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet. Enligt SOSFS 2012:11 ska socialnämnden, inför beslut om vård i familjehem, stödboende eller HVB göra en bedömning av om förutsättningarna i det tilltänkta hemmet eller stödboendet svarar mot de behov som barnet eller den unge har.

14. Inför placering av barn i privat drivna verksamheter, kontrollerar ni att huvudmannen för den tilltänkta verksamheten i form av LSS-boende, stödboende eller HVB har ett giltigt tillstånd för att bedriva sin verksamhet?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi placerar inte i privat drivna verksamheter)

15. Inför placering av barn i privat drivna verksamheter, kontrollerar ni att det barn ni placerar tillhör den tilltänkta verksamhetens målgrupp?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

16. Inför placering av barn i ett tilltänkt familjehem, kontrollerar ni att familjehemmets verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt, dvs. att familjehemmet inte har anställd personal?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (vi placerar inte i familjehem)

17. Inför placering av barn i privat drivna verksamheter, kontrollerar ni om den tilltänkta verksamheten i form av LSS-boende, stödboende eller HVB haft en eller flera omplaceringar eller oplanerade utskrivningar under de senaste tolv månaderna?

- ☐ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☒ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi placerar inte i privat drivna verksamheter)

18. Innan ni fattar beslut om vård av ett barn i ett familjehem eller jourhem enligt SoL, hämtar ni in uppgifter från belastningsregistret och uppgifter från misstankeregistret som rör den eller dem som nämnden avser att anlita för vård av ett barn i ett familjehem eller jourhem?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi placerar inte i familjehem)

19. Inför placering av barn i ett tilltänkt familjehem, kontrollerar ni om andra kommuner har eller under de senaste fem åren har haft barn eller unga placerade i familjehemmet?

- ☐ Alltid
- ☒ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi placerar inte i familjehem)

Hantering av orosanmälningar

Kommunen har, genom socialtjänsten, det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver och socialnämnden har ett särskilt ansvar för barn och unga. Det framgår av Socialtjänstlagen (2001: 453) att socialnämnden ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och att socialnämnden ansvarar för att barn som utsatts för brott får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialnämnden har en särställning i förhållande till andra myndigheter genom att den inte bara är en servicemyndighet utan även har möjlighet och skyldighet att utreda de problem som är knutna till barns sociala situation. Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver.

20. Inleder ni utredning utan dröjsmål vid anmälan om oro för barn eller unga eller vid information om barn eller unga som på annat sätt har kommit till er kännedom och som kan ge anledning till någon åtgärd av er?

- ☐ Alltid
- ☒ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

21. Har ni fastställda rutiner som säkerställer att ni inleder en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL när ett barn eller en ung person som är placerad i familjehem, stödboende eller hem för vård eller boende kan behöva ytterligare insatser eller behöver omplaceras?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

22. När en anmälan enligt 11 kap. 1 § SoL rör barn eller unga, gör ni genast en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

23. Innehåller er dokumentation av en omedelbar skyddsbedömning samtliga nedanstående uppgifter:

- vilken bedömning som har gjorts av barnets eller den unges behov av omedelbart skydd,
- vilka faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för nämndens bedömning,
- när bedömningen har gjorts,
- namn och befattning eller titel på den som har gjort bedömningen?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

24. Fattar ni beslut att inleda eller inte inleda utredning inom fjorton dagar efter det att en anmälan har kommit in (om det inte redan pågår en utredning om det barn eller den unge som anmälan avser)?

- ☐ Alltid
- ☒ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

25. Slutför ni er utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd inom fyra månader?

- ☐ Alltid
- ☒ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

Uppföljning av placeringar av barn

Socialnämnden ska noga följa vården av de barn och unga som vårdas i ett familjehem, jourhem, stödboende, skyddat boende eller HVB. Att noga följa och stödja de barn som placerats i samhällsvård är en av de viktigaste uppgifterna för den sociala barn- och ungdomsvården. Det är nödvändigt för att säkerställa att barnen har det bra och får rätt stöd. Reglerna om uppföljning i Socialtjänstlagen (2001:453), Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och Barnkonventionen syftar till att säkerställa att barnet har det bra och får rätt hjälp.

26. När vård ges i ett familjehem, stödboende eller HVB, har ni en av socialnämnden särskilt utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet eller den unge?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

27. Hur ofta överväger ni om vården fortfarande behövs för ett barn som vårdas i ett annat hem än det egna med stöd av SoL?

- ☐ En gång var tredje månad
- ☒ En gång var sjätte månad
- ☐ En gång om året
- ☐ Vi gör inga sådana överväganden
- ☐ Vet ej

28. Hur ofta följer ni upp barnets/den unges placering i familjehem, jourhem, stödboende eller HVB genom:

	En gång var tredje månad	En gång var sjätte månad	En gång om året	Vi gör inga sådana uppföljningar	Vet ej
Personliga besök i det hem eller boende där barnet eller den unge vistas?	☐	☒	☐	☐	☐
Enskilda samtal med barnet eller den unge?	☐	☒	☐	☐	☐
Samtal med den eller dem som tagit emot barnet eller den unge i sitt hem eller på boendet?	☒	☐	☐	☐	☐

Egenkontroll

Den som bedriver socialtjänst ska, enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) utöva egenkontroll. Egenkontroll innebär en systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs enligt fastställda processer och rutiner. Egenkontrollen ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att kunna säkra verksamhetens kvalitet. När det gäller egenkontroll av verksamhet som rör barn och unga i familjehem, stödboende och HVB finns kompletterande allmänna råd i SOSFS 2012:11.

29. Omfattar er egenkontroll av myndighetsutövning för barn och unga:

	Ja	Nej	Vet ej
Granskning av journaler, akter och annan dokumentation?	☐	☒	☐
Undersökning av om det finns förhållningssätt och attityder hos chefer och/eller personal som kan leda till brister i verksamhetens kvalitet?	☐	☒	☐
Undersökning av följsamheten till era fastställda rutiner i enlighet med SOSFS 2012:11 som säkerställer att ni inleder en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL?	☒	☐	☐

30. Omfattar er egenkontroll av verksamhet för barn och unga i familjehem, stödboenden och HVB insamling av uppgifter om:

	Ja	Nej	Vet ej
Hur ofta en socialsekreterare har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person?	☐	☒	☐
Antalet socialsekreterare som har besökt och samtalat med ett visst barn eller en viss ung person?	☐	☒	☐
Barnens eller de ungas erfarenheter av och synpunkter på vården?	☒	☐	☐
Orsakerna till omplaceringar och oplanerade avslut av placeringar?	☐	☒	☐

31. Använder ni er av konsulter i er verksamhet för myndighetsutövning för barn och unga?

- ☒ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

32. Omfattar er egenkontroll i vilken omfattning ni använder er av konsulter för:

	Ja	Nej	Vet ej
Utredning av barn enligt 11 kap. 1 och 2 § SoL?	☒	☐	☐
Rekrytering av familjehem?	☒	☐	☐
Uppföljning av placeringar?	☒	☐	☐

33. Inkluderar avtalen som er kommun tecknar med privata utförare av LSS-boende, stödboende eller HVB:

	Ja	Nej	Vet ej	Ej aktuellt (Vi anlitar inte privata utförare)
Kommunens möjligheter till insyn och uppföljning?	☒	☐	☐	☐
Att den privata utföraren ska anmäla väsentliga förändringar till kommunen, exempelvis ny föreståndare eller ägare?	☒	☐	☐	☐

34. Omfattar er egenkontroll uppföljning av att privata utförare av LSS-boende, stödboende eller HVB, som ni har avtal med, följer avtalen?

- ☒ Ja, uppföljning av samtliga utförare
- ☐ Ja, uppföljning av vissa utförare via stickprov
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (vi tecknar inga sådana avtal)

35. Har ni i uppföljningen sett missförhållanden/fel i utövningen/annat som indikerar att den privata utföraren eller personal hos denne begår/begått handlingar som skulle kunna vara kriminella?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☒ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi anlitar inte privata utförare)

37. Följer ni upp indikationer på att en privat utförare av LSS-boende, stödboende eller HVB, som ni tecknat avtal med, är oseriös genom exempelvis kontakter med tillsynsmyndigheter eller brottsbekämpande myndigheter?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☒ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (vi tecknar inga sådana avtal)

Åtgärder för att motverka jäv och korruption

För att upprätthålla medborgarnas förtroende måste kommunen motverka korruption, mutor, jäv och andra oegentligheter som kan äventyra kommunens opartiskhet. Varje myndighet ska analysera riskerna för korruption och genomföra åtgärder som är anpassade till den egna verksamheten. IVO har ett regeringsuppdrag att förhindra och motverka välfärdsbrottslighet inom omsorgen. Genom tillståndsprövningen kan myndigheten hindra att kriminella aktörer tar sig in på omsorgsmarknaden och utnyttjar välfärdens resurser och genom tillsynen hindra att oseriösa och kriminella aktörer fortsätter utnyttja välfärden. Oseriösa eller kriminella aktörer förekommer inom allt fler branscher inom välfärdssektorn, i den kommunala sektorn inom exempelvis HVB. Det riskerar att leda till att personer inte får den vård och omsorg de har behov av och har rätt till.

38. Kontrollerar ni, relaterat till myndighetsutövning för barn och unga, följsamheten till delegationsordning vid beslutsfattande som rör barn och unga?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej

39. Kontrollerar ni, relaterat till myndighetsutövning för barn och unga, att fakturor från privata utförare stämmer överens med upphandlat avtal, exempelvis rätt tidsperiod, summa och utförare?

- ☒ Alltid
- ☐ Oftast
- ☐ Ibland
- ☐ Sällan
- ☐ Aldrig
- ☐ Vet ej
- ☐ Ej aktuellt (Vi anlitar inte privata utförare)

40. Har ni riktlinjer för att motverka jäv, korruption och otillåten påverkan?

- ☐ Ja, kommungemensamma riktlinjer
- ☐ Ja, specifika riktlinjer för socialnämndens verksamhet
- ☐ Ja, både kommungemensamma riktlinjer och specifika riktlinjer för socialnämndens verksamhet
- ☒ Nej
- ☐ Vet ej

42. Har någon riskanalys avseende risker för jäv, korruption och otillåten påverkan gjorts under perioden 17 oktober 2023 till 16 oktober 2024?

- ☐ Ja, i kommungemensam analys
- ☐ Ja, i specifik riskanalys för socialnämnden
- ☐ Ja, i både kommungemensam analys och i specifik riskanalys för socialnämnden
- ☒ Nej
- ☐ Vet ej